

NEMZETI KÉPVISELET
A NATO KONZULTÁCIÓS, VEZETÉSI ÉS IRÁNYÍTÁSI
IGAZGATÓTANÁCSBAN (NATO C3 BOARD)
(1998-2003)

A NATO csatlakozás egyik kiemelt feladata a NATO híradó, informatikai és információvédelmi szervezeteihez és rendszereihez való csatlakozás előkészítése és végrehajtása volt. A bonyolult, sokrétű, összetett feladatrendszer egyik meghatározó jelentőségű területét képezte a NATO legfelsőbb szakterületi konzultációs és döntéshozó szerve, a NATO C3 Igazgatótanács¹ működésének megismerése, megértése, beilleszkedés és aktív részvétel a testület munkájában.

A felkészülés időszakában jelentős segítséget jelentett a NATO tagországok szakmai szervezeteivel felvett kapcsolat, az általuk tartott tájékoztatók, bemutatók. Ezek sorában mindenekelőtt az Európában állomásozó amerikai fegyveres erők parancsnokságának híradó és informatikai csoportfőnökségét (USEUCOM J6), az 5. Híradó Parancsnokságot (US 5th Signal Command), továbbá a brit Királyi Híradó Iskolát (The Royal School of Signals), a francia híradó főiskolát (Ecole supérieure et d'application des transmissions), a belga és az olasz vezérkar J6 csoportfőnökségét szükséges megemlíteni.

Az első – döntő jelentőségű – látogatás és kapcsolatfelvétel, az amerikai védelmi minisztérium által szervezett „The Joint Contact Team Program” keretében, 1992. szeptember 21-25. között a USEUCOM J6 főnök, Jerome A. Landry dandártábornok meghívására Stuttgartban valósult meg. Kezdetben általános tájékoztatást kaptunk aktuális biztonságpolitikai kérdésekről, a NATO híradó és informatikai szervezeteiről, a parancsnokság hírendszereiről. A fordulópontot az európai Védelmi Információs Rendszer Ügynökségnél (DISA Europe²) tett látogatás során a delegáció vezetője, Priol Zoltán vezérőrnagy, HVK híradó és informatikai csoportfőnök által feltett kérdés jelentette. A számítógépekről tartott alapszintű előadást megállítva Landry tábornokhoz fordult: „Tudja-e tábornok úr, hogy Neumann János magyar volt?” Ettől kezdve egyenrangú partnerként kezelték bennünket, bemutatták a válságkezelő központjukat, a ramsteini légibázist, az automatizált tábori hírendszert (MSE³) egy alaphírközpontját, majd végezetül egy különleges műveleti zászlóalj híradó eszközeit is.

A látogatást több kétoldalú találkozó követte. Landry dandártábornokot és delegációját 1993. március 3-án fogadtuk Budapesten. Tanulmányoztuk (1993. június elején) az 5. Híradó Parancsnokság (Worms) és alárendelt dandárainak szervezetét és feladatait. Tájékoztatást kaptunk (1993. szeptember, 1994. február) a NATO és az amerikai hadsereg védelmi tervezési rendszeréről (Master Plan). A szolgálat szempontjából történelmi jelentőségű esemény volt a USEUCOM J6 szervezésében a NATO központban (Brüsszel) tett első látogatásunk 1994. január 27-én. A cseh és lengyel kollégákkal együtt a NATO központ C3 törzsének (NHQC3S⁴) munkatársaitól, Mr. Ferenczi irányításával, részletes tájékoztatást kaptunk a NATO C3 szervezetéről és rendszereiről. A NATO emblémánál készült „történelmi fényképen” Ternyák István alezredes, Farkas György ezredes, Mikita János, Wapper István, Weiszhaar Imre és Pintér István alezredesek láthatók.

Az ismeretek további bővítéséhez, a NATO csatlakozás szakmai előkészítéséhez járult hozzá a brit híradószolgálatnál 1994. június 3-8. között tett látogatásunk. A magyarországi kapcsolatfelvételt követően J. H. Griffin brigadéros⁵, a brit Királyi Híradó Iskola (Blandford) parancsnoka hívta meg a HVK Híradó és Informatikai Csoportfőnökség delegációját. Megismerkedtünk a brit hadsereg és a Királyi Híradó Csapatok (The Royal Corps of Signals) rendeltetésével, feladataival, a NATO-ban betöltött szerepével, a 2. híradódandár parancsnokságán (HQ 2 (NC) Signal Brigade) a védelmi híradó hálózat (DCN⁶) felépítésével.

Egy hasonló méretű ország és hadsereg tapasztalatait elemeztük 1995. június 19-23. között a belga J6 szervezetnél. Tájékoztatót kaptunk a NATO C3 szervezetekbe delegált belga képviselői tevékenységéről, a NATO és a belga hadsereg hírrendszeréről. Megtekintettük a belga vezérkar védett vezetési pont hírközpontját, a tábori hírrendszer fő elemeit, valamint Lessive faluban a BELGACOM műholdas földi állomását.

Az 1996-os év kiemelt jelentőségű volt a NATO C3 szakmai szervezetek számára. Ekkor hozták létre azt a struktúrát mely kisebb-nagyobb módosításokkal ma is létezik. Megkezdte működését a NATO C3 szervezet fő stratégia-meghatározó szervezete, a NATO C3 Board, a NATO C3 Irányító Testület és annak nyolc albizottsága (SC/1-SC/8⁷). Mindezek figyelembevételével, a szerzett tapasztalatok alapján, a rendelkezésre bocsájtott NATO dokumentumok tanulmányozása után megkezdtük a NATO képviselői rendszer kialakítását. Közben 1998-ban meghívást kaptunk a 4. NC3B ülésre (4th NC3B Meeting). A rendezvényt 16+3 formációban tervezték, vagyis a tagállamok mellett részt vehettek a meghívott országok képviselői. Megtiszteltetés volt számomra, hogy én lehettem az NC3B első nemzeti képviselője. A nemzetektől 2 fő ülhetett az ovális tárgyalóasztalnál, mellettem dr. Lehel György mk. alezredes, az 1998. február 1-jén felállított MH Katonai Képviselő Hivatal híradó és interoperabilitási főtisztje (2007-től dandártábornok, a NATO Távközlési és Információs Rendszereket Üzemeltető és Támogató Hivatal, NCSA műveleti igazgatója) ült. Felemelő érzés volt, amikor Mr. Ray, az NC3B elnöke külön, név szerint is köszöntött bennünket.



Az NC3B hivatalos elnöke a NATO főtitkárhelyettes volt. A félévenként ülésező NC3B állandó levezető elnöke a NATO főtitkár védelmi-támogatási helyettese⁸ (1998-ban Mr. Norman W. Ray), társ-alelnökei az NHQC3S igazgatója (1998-ban Radm⁹ Mario Jovino) és a nemzetek képviselői közül választott alelnök (1998-ban IGA¹⁰ Nicolas de Chezelles) voltak. Célszerű megemlíteni, hogy az NC3B üléseken a tagállamok képviselőin kívül az NHQC3S kijelölt tagjai, a stratégiai parancsnokságok (SHAPE¹¹, ACLANT¹²) szakmai vezetői, a C3 ügynökségek vezérigazgatói (NC3A¹³, NACOSA¹⁴), továbbá az együttműködő NATO testületek, bizottságok képviselői vettek részt, melyek közül az erőforrás, infrastruktúra, biztonsági, légierő C2 (SRB, IC, NSC, NACMO, NACMA¹⁵) szervezeteket emelném ki.

A katonai képviselet vezetőit (dr. Szenes Zoltán dandártábornokot, 1999-től dr. Czékus János, majd 2001-től Braun László vezérőrnagyot) az ülések előtt és után tájékoztattuk a tervezett témákról, illetve az elfogadott dokumentumokról, döntésekről.

A 6. NC3B ülésen (1998. november 19-20.) dr. Lehel és Weiszhaar alezredes úrral vettünk részt. A társ-alelnökök a meghívott országok képviselőit felkérték plenáris előadás megtartására az adott hadsereg híradó és informatikai rendszereinek aktuális helyzetéről. Radm Jovino az NC3B ülést megelőző napon kérte az előadások lerövidítését. Lehel alezredes úrral éjszaka dolgoztuk át a teljes prezentációt és a hozzá tartozó szöveget. Az angol és francia nyelven megtartott híradó előadás és Weiszhaar Imre alezredes informatikai tájékoztatója sikerrel zárult. Radm Jovino külön megköszönte, hogy a kérését teljesítettük. IGA de Chezelles a francia összefoglalóért fejezte ki elismerését. Ekkor kezdődött az a szoros kapcsolat, melyet a társ-alelnökökkel ápoltunk. Mindig számíthattunk segítségükre és támogatásukra.

A NHQC3S delegációját – köztük a társ-alelnököket – 1999. január 18-án fogadtuk Budapesten. A programokon részt vett dr. Szenes Zoltán tábornok úr is. Ternyák István ezredes, a HVK Híradó és Informatikai Csoportfőnökség hadműveleti osztályvezetője (2000-től az MH Összhaderőnemi Logisztikai Parancsnokság MH elektronikai szolgálatfőnöke) a XXI. századi magyar híradó és informatikai struktúrára kialakított elgondolást¹⁶ ismertette. Radm Jovino a koncepciót remeknek nevezte, megjegyezve, hogy csak legyen erőnk megvalósítani. A kölcsönös tájékoztatókon kívül kiemelten foglalkoztunk a NATO híradó, informatikai és információvédelmi követelmények, szabványok (STANAGs) teljesítésének helyzetével, feladataival.

Kapcsolatot alakítottunk ki a nemzetek képviselőivel. Külön ki kell emelnem Arthur L. Money urat, az amerikai védelmi miniszter C3I helyettesét, az amerikai főképviselet, aki több fontos dokumentumot bocsátott rendelkezésünkre, többek között a hálózatközpontú hadviselésről, továbbá tanácsaival segítette beilleszkedésünket. Folyamatosan egyeztetünk és tapasztalatokat cseréltünk a cseh és lengyel képviselőkkel.

A 7. NC3B ülésen (1999. június 8-9.) már Mráz István vezérőrnagy, HVK vezetési főcsoportfőnök volt a főképviselet (senior representative). Ettől kezdve a helyettesi (alternate) feladatokat láttam el. Az ülésen még Dedinszky Ferenc ezredes, a HM TKF Informatikai Osztály vezetője és dr. Lehel György mk. alezredes vett részt. Az ülés után Hágában az NC3A vezérigazgatója, Mr. Diedrichsen aktuális technikai fejlesztési irányokról, NATO programokról adott tájékoztatást.



1999 szeptemberében Paul Kuntz hadosztálytábornok¹⁷, a Rennes-ben diszlokáló francia híradó főiskola parancsnoka látogatást tett a vezetési főcsoportfőnökségen. Tapasztalatcserére került sor a

NATO szabványok alkalmazásáról, interoperabilitási kérdésekről, valamint információt kaptunk a tábori automatizált hírrendszer (RITA¹⁸) helyzetéről, fejlesztésének irányairól (RITA-2000).

A kihívások, fejlesztési irányelvek, követelmények meghatározása területén fontos szerepet játszottak a NATO központban a partnerországok részvételével levezetett híradó és informatikai rendszer szimpóziumok (NATO Symposium with Partners). Az első előadást a Magyar Honvédség részéről a 2. Szimpóziumon 1997. október 21-én dr. Lehel György mk. alezredes tartotta a nemzetközi békefenntartásban betöltött szerepünkről¹⁹. A 3. Szimpóziumon (1999. október 25-27.) a társ-alelnökök felkértek a 2. szekció, ezen belül az 1. munkacsoport vezetésére és egy előadás megtartására. Az előadás a békefenntartó műveletek nemzeti perspektíváit²⁰ taglalta. A munkacsoport programja terv szerint valósult meg. Az összefoglaló jelentést és a kérdésekre adott válaszokat is elfogadták.

A 8. NC3B ülésen (1999. november 17-18.) az előző ülés szerinti felállásban vettünk részt. Az NC3B elnöki funkcióját Mr. Robert G. Bell vette át. Az NC3B ülést követően (1999. november 20-án) a brit védelmi minisztériumban tájékoztatást kaptunk a brit NATO képviselő tevékenységéről, a C3 fejlesztési elképzelésekről. Ezt követően Blandfordban a híradó iskolán ismertették az elektroniai hadviselési elveket és bemutatták az alkalmazott eszközöket, majd Newportban (Wales) az automatizált tábori hírhálózat (Ptarmigan) elemeit és gyártásukat tekintettük meg.

A 10. NC3B ülésen (2000. május 23-24.) a képviselőtünk nem változott. 2000 októberében IGA Nicolas de Chezelles urat az NC3B nemzeti társ-alelnöki posztján (the National co-vice-chairman of the NATO C3 Board) IGA François Naville úr váltotta, aki korábban a francia védelmi minisztérium beszerzési ügynökségén (Délégation générale pour l'armement – DGA) dolgozott. A 11. és 12. NC3B²¹ ülésen (2000. november 15., 16.) Mráz vezérőrnagy, Dedinszky ezredes és dr. Lehel alezredes vett részt. A Testület – többek között – ezen az ülésen hagyta jóvá a NATO C3 rendszer felépítésének vázát (NC3SAF²²).

2000. december 1-jén vezetési csoportfőnökké, majd 2001. május 21-i hatállyal dandártábornoknak neveztek ki. Ezzel összhangban a 13. NC3B üléstől (2001. május 23-24.) kezdődően újból átvettem a főképviseleti feladatokat. A helyettes képviselő Dedinszky Ferenc ezredes lett. A 13. NC3B ülés sajátossága volt, hogy a testület tagjai az amerikai légierő által biztosított szállító repülőgéppel átrepültek Németországba (Baumholder, Lager Aulenbach), ahol részt vettek a Combined Endeavor híradó és informatikai interoperabilitási gyakorlat zárórendezvényén. Az értékelésen Hamar Sándor ezredes, híradó osztályvezetővel együtt vettünk részt. A magyar csoport (Pk: Gaspar Tibor őrnagy, 2013-tól ezredes, jelenleg Brüsszelben katonai képviselő helyettes) az előírt feladatokat magas szinten teljesítette. A rendezvény alatt lehetőségem volt ismét találkozni Marilyn A. Quagliotti dandártábornokkal (2000-ig szintén NC3B képviselő volt), az amerikai 5. Híradó Parancsnokság parancsnokával, akivel aktuális szakmai kérdésekről folytattunk megbeszélést. A kapcsolatot később is fenntartottuk. A szerzett tapasztalatokat felhasználtuk a 2000-ben létrehozott MH Híradó Parancsnokság (2005-től MH Híradó és Informatikai Parancsnokság) működésénél.

2001-ben Budapesten fogadtuk a Granatiero vezérőrnagy, NC3B olasz főképviseelő által vezetett J6 delegációt. Megbeszéléseket folytattunk aktuális híradó és informatikai kérdésekről, az együttműködés fejlesztésének lehetőségeiről. Érdemes megemlíteni, hogy az NC3B üléseken az olasz képviselők mellett foglaltunk helyet.

2001 októbertől a NHQC3S vezetését, egyben az NC3B társ-alelnöki funkcióját Frans Picavet vezérőrnagy vette át, aki korábban a holland haderőben dandártábornokként az Anyagi Igazgatóság C3I igazgatóhelyetteseként szolgált. Az új társ-alelnökökkel is szoros kapcsolatot alakítottunk ki, melyet magyarországi látogatásuk erősített meg.

2002. május 15-től az NC3B helyettes képviselői feladatokat Nagy Sándor ezredes, a HM

Informatikai és Hírközlési Főosztály (HM IHF) vezetője vette át. A májusi ülés előtt a NHQC3S főnökével és kijelölt munkatársaival megbeszélést tartottunk együttműködési, aktuális híradó és informatikai kérdésekről. Az ülés napirendjével összhangban az NC3B képviselők Monsban (SHAPE) tájékoztak a JWID 2002²³ eredményeiről. A fókuszban a különböző technológiák alkalmazása során az együttműködési képesség biztosítása volt. A JWID történetében első alkalommal több virtuális művelet végrehajtását tervezték. A tapasztalatok alátámasztották, hogy az új technológiák használatára az alkalmazókat célirányosan kell felkészíteni.

A 2002-es év egyik kiemelt szakmai eseménye volt az AFCEA²⁴ Europe „TechNet Europe 2002” elnevezésű szimpóziuma és kiállítása, melyet 2002. október 17-én és 18-án, Budapesten rendeztek meg. A kiemelt előadók között volt Tony Raper vezérőrnagy, az Egyesült Királyság Védelmi Logisztikai Szervezetének (DLO) vezérigazgatója és Vittorio Di Cecco ellentengernagy, az AFSOUTH²⁵ J6 főnöke. A Magyar Honvédség részéről a modern technológia alkalmazásának tapasztalatairól tartottam előadást²⁶. Az ezt követő szakmai konzultáción részt vett dr. Szenes Zoltán vezérőrnagy törzsigazgató (2003-tól HVKF) is. Az AFCEA Europe vezérigazgatója, Cmdr. Robert Howell²⁷ külön köszönetét fejezte ki a HVK J6 szervezetnek a sikeres rendezvény megszervezéséhez nyújtott támogatásért és a jelentős, aktív részvételért.

Az AFCEA programon 2002. október 17-én találkoztam Landry (akkor már nyugállományú) dandártábornokkal. Kötelességemnek éreztem, hogy ismételten megköszönjem a Magyar Honvédség híradó szolgálatának személyesen és az USEUCOM J6 tisztjei által nyújtott segítségét.

A 17. NC3B ülésen (2002 november 14.) született döntés a NATO Hálózat Nyújtotta Képesség (NNEC²⁸) koncepciójának kidolgozására, a már meglévő nemzeti kezdeményezések (US NCW²⁹, brit NEC) NATO szintű adaptálása érdekében.

2003. március 1-jei hatállyal törzsigazgatónak neveztek ki, így az NC3B főképviselei feladatokat utódomnak, Halmai Ottó dandártábornoknak adtam át. A májusi NC3B ülésen – melyen Halmai tábornok mellett Dedinszky ezredes, dr. Szép alezredes brüsszeli C3 képviselő és Berzeviczi őrnagy vett részt – köszöntem el a testület tagjaitól. Megtiszteltetés volt számomra, hogy ennek a nagytudású, alkotó közösségnek a tagja lehettem. A szervezettől azonban véglegesen nem szakadtam el, tevékenységét törzsigazgatóként, majd a vezérkari főnök helyetteseként folyamatosan figyelemmel kísértem.

Mikita János nyá. altábornagy

Jegyzetek:

1. NATO Consultation, Command and Control Board.
2. Defense Information Systems Agency Europe.
3. Mobile Subscriber Equipment.
4. NATO Headquarters C3 Staff.
5. Brigadier. A dandártábornoki rendfokozatot a tábornoki rendfokozatok csökkentése érdekében dandárnokká (brigadérossá) alakították át. Rendfokozati jelzése korona és 3 négyszögű „csillag”.
6. Defence Communications Network.
7. Sub-Committees. (Joint Concepts & Requirements, Interoperability, Frequency Management, Information Security, Information Systems, Communication Networks, Identification Systems, Navigation Systems)
8. NATO Assistant Secretary General for Defence Support..
9. Rear admiral – ellentengernagy.
10. Ingénieur général de l'armement. A dandártábornoknak (2.o.) és a hadosztálytábornoknak (1.o.) megfelelő fegyverzeti mérnöki rendfokozat Franciaországban.
11. Supreme Headquarters Allied Powers Europe.
12. Allied Command Atlantic, jelenleg Allied Command Transformation.

13. NATO Consultation, Command and Control Agency.
14. NATO CIS Operating and Support Agency, jelenleg NATO Communications and Information Systems Services Agency.(NCSA).
15. Senior Resource Board, Infrastructure Committee, NATO Security Committee, NATO ACCS Management Organization, NATO ACCS Management Agency.
16. Hungarian CIS Structure in the XXI. century.
17. Général de division. A vezérőrnagynak megfelelő katonai rendfokozat a francia haderőben.
18. Réseau Intégré de Transmissions Automatiques.
19. Hungarian Participation in International Peacekeeping Efforts.
20. Peace Support Operations (PSOs). National Perspectives.
21. A partnerországokkal együtt tartott NC3B üléseket külön számozták.
22. NATO C3 System Architecture Framework
23. Joint Warrior Interoperability Demonstration.
24. The Association for Communications, Electronics, Intelligence & Information Systems Professionals.
25. Allied Forces SOUTH, Naples.
26. The Experiences of the Hungarian Armed Forces in Applying Modern Technology to the Management of the Battlespace.
27. Commodore Robert Howell, Royal Navy (rtd.), AFCEA Europe General Manager.
28. NATO Network Enabled Capability
29. Network-Centric Warfare